Dziennik rządowy

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Rok 1854.

Oddział drugi.

Część I.

Wydana i rozesłana dnia 25. Kwietnia 1854.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1854.

Zweite Abtheilung.

I. Stück.

Ausgegeben und versendet am 25. April 1854.

1.

Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 17. Stycznia 1854.,

którém ogłasza się przepisy jeżdżenia w głównem mieście Lwowie, z dniem 1. Lutego 1854. w wykonanie wejść mające.

§. 1.

Po drogach przeznaczonych dla pieszych, ani po chodnikach (trotoarach) nie wolno jeździć nijakim powozem, ani téż na nie końmi wjeżdżać, lub je wyprowadzać.

§. 2.

Śród linij miasta Lwowa należy jechać ku lewéj, i ku lewéj z drogi ustępować.

§. 3.

Wszelkich ulic w mieście i na przedmieściach wolno używać powozom tylko ku bezprzeszkodnéj komunikacyi, bynajmniéj zaś nie mogą być one obiérane na place przedaży, lub na stójkę.

§. 4.

Wozy i pojazdy czekające przed domami albo sklepami na tych, którzy ich używają, powinny być tak ustawione, aby ani idącym, ani jadącym nie były na zawadzie. W wązkich ulicach, gdzieby się to uskutecznić nie dawało, wozy i pojazdy stawać nie mogą.

§. 5.

Popasanie na ulicach albo placach wewnątrz miasta, przeładowywanie stawanie przed szynkami jest zakazane. Po przedmieściach wolno popasać tylko na miejscach na to wyznaczonych.

Przy naładowywaniu i wyładowywaniu towarów i innych rzeczy przed domami lub magazynami na to baczyć potrzeba, aby to prędko wykonywano, i aby spadające śmiecie lub materyał do pakowania użyty, jakoto: siano, słomę i t. p. bezzwłocznie uprzątano.

§. 6.

Nie wolno wozów albo powozów lub koni na ulicy bez dozoru zostawiać, aniteż takowe ludziom powozić nie umiejącym, albo zgoła dzieciom kierować lub pilnować.

§. 7.

Pijanych woźniców i furmanów przytrzymać, powozy ich i wozy na ich koszt przechować, ich zaś samych ukarać należy.

§. 8.

Szybka jazda, czy to wozowa czy konna, jest zakazana, i tylko jazda średnim truchtem dozwolona. Wyjazd z bramy domu, lub skierowanie na

1.

Verordnung des Landesguberniums vom 17. Jäner 1854,

womit für die Hauptstadt Lemberg eine, mit dem 1. Februar 1854 in Wirksamkeit zu tretende Fahrordnung bekannt gemacht wird.

§. 1.

Fußwege und Trottoirs dürfen durch keinerlei Fuhrwerk befahren und durch Pferde nicht betreten werden.

§. 2.

Innerhalb der Linien der Stadt Lemberg ist links zu fahren und links auszuweichen.

§. 3.

Alle Straßen in der Stadt und in den Vorstädten dürfen für Fuhrwerke nur zum Zwecke einer ungehinderten Kommunikazion benützt, keineswegs aber als Verkaufs- oder Wartplätze in Anspruch genommen werden.

§. 4.

Wägen, welche auf deren Benützer vor Häusern oder Verkaufgewölben warten, müssen in der Art sich aufstellen, daß weder die Geh- noch die Fahrpassage beirrt werde. In engen Gassen, wo dieß nicht möglich wäre, dürfen Wägen nicht stehen bleiben.

§. 5.

Das Füttern auf den Straßen oder Plätzen der inneren Stadt, das Umladen oder das Stehenbleiben vor den Schänken ist verboten. In den Vorstädten darf das Füttern nur auf den hiezu bezeichneten Plätzen Statt finden.

Bei Auf- und Abladung von Gütern vor den Häusern oder Magazinen ist dahin zu wirken, daß dieß schnell von Statten gehe, und daß der abfallende Schmutz oder das Verpackungs-Material, als: Heu, Stroh u. dgl., ungesäumt weggeräumt werde.

§. 6.

Weder Fuhrwerke noch Pferde dürfen ohne Aufsicht auf der Straße gelassen werden, auch dürfen dieselben nicht von Leuten, die des Fahrens unkundig sind, oder gar von Kindern geführt oder bewacht werden.

§. 7.

Berauschte Kutscher oder Fuhrleute werden angehalten, deren Fuhrwerk auf ihre Kosten unterbracht und dieselben bestraft.

§. 8.

Das schnelle Fahren oder Reiten ist untersagt, und nur ein mittlerer Trab zuläßig. Aus den Hausthoren oder bei Einbiegung in Seitengassen, sowie bei Gassen-

boczne ulice, jak i tam, gdzie się ulice krzyżują, dziać się ma tylko stępą i z wszelką uwagą, a woźnice częstszém wołaniem dawać znać o sobie powinni.

§. 9.

Zakazuje się najsurowiéj, dzikie nieujeżdżone konie wyprowadzać na place i ulice miasta, ani przedmieść jego.

§. 10.

Jazda dwóch wozów lub powozów jeden obok drugiego, albo na wyścigi jest zakazana, i nie wolno na ulicach w okręgu miasta wyprzedzać jadące truchtem wozy lub powozy. W szczególności tyczè się to fiakrów ze stanowiska swojego wyruszających, w którym względzie stanowi się, iż przy zawołaniu na fiakrów piérwszy tylko z rzędu z miejsca ruszyć może, drudzy zaś po nim następujący tylko wtenczas, gdy sama strona powóz wybierze, i wyraźnie oznaczy.

§. 11.

Każdy koń pociężny, lub jakkolwiek inaczéj użyty, powinien być przynajmniéj tręzlą ochełznany, a konie pociągowe mieć naszelniki porządne. Porządki wozowe powinny być w dobrym stanie; za co właściciele powozów są odpowiedzialnymi.

§. 12.

Każde sanie powinny mieć dzwonek, lub nakrycie z dzwoneczkami. Konie do sań bez dzwonka zaprzężone furman czyli woźnica pieszo prowadzić obowiązany.

§. 13.

Podczas zimy powinny być konie należycie podkute.

§. 14.

Każdy woźnica czyli furman powinien na wołanie osoby, dla przestrzegania publicznego porządku przeznaczonéj natychmiast stanąć.

§. 15.

Przestąpienia powyższych rozporządzeń, jeżeli przez nie popełniono wykroczenie lub przestępstwo objęte ustawami karnemi, skarcone będą podług przepisów księgi tychże ustaw, inaczéj pieniężną, na rzecz miejscowego funduszu ubogich wpłynąć mającą karą od jednego do dziesięciu złot. reńs. mon. konw., która według okoliczności także w karę aresztu, albo cielesną zamieniona być może.

Oprócz tego winowajca odpowiedzialnym zostaje za skutki swojego przekroczenia, lub zaniechania, jak w ogólności swojéj nieuwagi.

§. 16.

Przestrzeganie powyższych rozporządzeń jest obowiązkiem dozorujących c. k. organów policyjnych, a rozprawy względem przekroczeń tych przepisów o jeździe mają być załatwiane w drodze najkrótszego sumarycznego postępowania.

§. 17.

Niniejsze przepisy o jeździe mają wejść w wykonanie z d. 1. Lutego 1854.

Gołuchowski m. p.

kreuzungen darf nur im Schritte und mit aller Aufmerksamkeit gefahren werden, und haben sich die Kutscher durch zeitweilige Zurufe bemerkbar zu machen.

§. 9.

Das Einführen roher ungeschulter Pferde auf den Plätzen oder Straßen der Stadt und Vorstädte ist strengstens untersagt.

§. 10.

Das Fahren von zwei Fuhrwerken nebeneinander oder das Wettfahren ist untersagt, und es darf in den Gässen des Stadtbezirks einem im Trabe vorausfahrenden Wagen nicht vorgefahren werden. Insbesondere gilt dieß bei dem Abfahren der Fiaker von ihren Standplätzen, in welcher Beziehung festgesetzt wird, daß beim Anrufen der Fiakergruppe nur der erste in der Reihe abfahren darf, die Folgenden aber nur dann, wenn die Partei selbst den Wagen auswählt und bestimmt bezeichnet.

§. 11.

Jedes Zug- oder wie immer benützte Pferd muß mindestens mit einem Trensenzaume, Zugpferde mit ordentlichen Widerhalten versehen seyn. Das Wagengeschirr soll in gutem Zustande seyn. Die Besitzer der Fuhrwerke sind hiefür verantwortlich.

§. 12.

Jedes Schlittenfuhrwerk muß mit einer Glocke oder Schellendecke versehen seyn. Das Gespann eines Schlittenfuhrwerkes ohne Glocke muß durch den Fuhrmann oder Kutscher zu Fuß geleitet werden.

§. 13.

Die Pferde müssen in der Winterszeit entsprechend beschlagen seyn.

§. 14.

Jeder Kutscher oder Fuhrmann ist verpflichtet, auf den Zuruf eines für die öffentliche Ordnung bestellten Individuums sogleich anzuhalten.

§. 15.

Die Uebertretungen der vorstehenden Anordnungen werden, insofern hiedurch ein im Strafgesetze enthaltenes Vergehen oder Uebertretung begangen wird, nach den Bestimmungen des Strafgesetzbuches, sonst aber mit einer für den Ortsarmenfond einzufließenden Geldstrafe von Ein bis Zehn Gulden C. M. geahndet, welche nach Maßgabe der Umstände auch in Arrest oder Körperstrafe umgewandelt werden kann.

Nebstbei bleibt der Betreffende für die Folgen der Uebertretung oder Außerachtlassung, sowie überhaupt einer jeden Unachtsamkeit verantwortlich.

§. 16.

Mit der Handhabung obiger Vorschriften sind die k. k. Polizei-Aufsichts-Organe beauftragt, und es hat bei Verhandlung der Uebertretungen gegen diese Fahrordnung das kürzeste summarische Verfahren einzutreten.

§. 17.

Diese Fahrordnung hat mit dem 1. Februar 1854 in Wirksamkeit zu treten.

Goluchowski m. p.

2.

Reskrypt Rządu krajowego z dnia 20. Stycznia 1854.,

wydany do wszystkich urzędów obwodowych, za udzieleniem odpisu tegoż Komisyi gubernialnéj w Krakowie i c. k. Komendzie Armii IV.,

którym stanowi się, jakiemi allegatami prośby inwalidów patentowych i rezerwacyjnych, podawane o pozwolenie żenienia się, opatrzone być powinny.

C. kr. Komenda Armii IV. oświadczyła w odezwie swojéj z d. 31. z. m. l. 13,005, oddział III. sekc. 2., że prośby inwalidów patentowych i rezerwacyjnych, podawane o pozwolenie żenienia się, od dominiów częścią nie opatrzone wszystkiemi przepisanemi dokumentami, częścią dokumentami stemplowanemi, jakich przepisy wcale nie wymagają, do sekcyjnych komend werbowniczych przesełane bywają, tudzież, że dominia prośby takowe częścią wprost do krajowéj c. kr. władzy wojskowéj podawają.

Ażeby więc z jednej strony osiągnąć jednostajność co do opatrywania dokumentami rzeczonych próśb, z drugiéj strony chcącym żenić się inwalidom oszczędzić wydatki na stemple do niepotrzebnych alegatów, wzywa się urząd obwodowy w skutek wezwania ces. król. Komendy Armii IV., aby pouczył magistraty i dominia, iż odtąd wspomnione prośby inwalidów tylko następującemi dokumentami opatrzone być mają, mianowicie:

1. Dokumentem (patentalnym albo rezerwacyjnym) bez stempla.

2. Metryką chrztu narzeczonéj (na stemplu 15 kr.), a gdyby narzeczona była małoletnią, zezwoleniem na zamęście ze strony rodziców przez zwierzchność miejscową stwierdzoném, odnośnie zezwoleniem opieki (na stemplu 15 kr.).

3. Świadectwem o majątku narzeczonéj (stempel 15 kr.), które, gdy zwierzchność miejscowa stan majątkowy najlepiéj osądzić może, zawiérać powinno stwierdzenie téjże, czy narzeczeni wykazanym majątkiem przez pobranie się swój los polepszą.

4. Rewersem zrzeczenia się narzeczonéj (stempel 15 kr.), jako taż zrzeka się raz na zawsze wszelkich jakiegobądź imienia beneficyów wojskowych.

Wreście dokument ten ma być co do wierzytelności podpisów stwierdzonym przez zwierzchność miejscową.

5. Przyzwoleniem gromady (ex officio), a właściwie deklaracyą gromady, jako narzeczoną, gdyby owdowiała, z całém jéj potomstwem, a w razie zubożenia całą nawet rodzinę opatrywać obowiązuje się.

6. Świadectwem moralności narzeczonéj (stempel 15 kr.), wydaném od urzędu parafialnego.

Wreście gdyby inwalid chcący się żenić był wdowcem, albo narzęczona wdową:

2.

Erlaß des Landesguberniums vom 20. Jäner 1854,

an sämmtliche Kreisämter, unter Mittheilung einer Abschrift an die Gubernial-Kommission in Krakau und an das k. k. IV. Armee-Kommando,

wodurch bestimmt wird, mit welchen Behelfen die Heiratsgesuche der Patental- und Reservazions-Invaliden belegt seyn müssen.

Laut Eröffnung des k. k. IV. Armee-Kommando vom 31. Dezember 1853 Z. 13005 III. Sekzion 2. Abtheilung, werden die Heirathsgesuche der Patental- und Reservazions-Invaliden von den Dominien theils nicht mit allen vorgeschriebenen, theils mit solchen gestempelten Dokumenten an die betreffenden Werbbezirke eingesendet, deren Vorlage gar nicht vorgeschrieben ist, theils werden derlei Gesuche von den Dominien unmittelbar der k. k. Militär-Landesbehörde vorgelegt.

Um nun einerseits eine Gleichförmigkeit in der Dokumentirung der fraglichen Gesuche zu erzielen, andererseits den Heirathswerbern die Auslagen für Stempel auf überflüssige Gesuchsbeilagen zu ersparen, wird das k. k. Kreisamt über Einschreiten des k. k. IV. Armee-Kommando aufgefordert, die Magistrate und Dominien zu belehren, daß von nun an die erwähnten Gesuche der Invaliden nur mit nachstehenden Dokumenten belegt seyn müssen, und zwar:

1. Mit der Urkunde (Patental- oder Reservazions-) ohne Stempel.

2. Taufschein der Braut (15 kr. Stempel), und im Falle die Braut minderjährig seyn sollte, die älterliche, ortsobrigkeitlich bestätigte, und beziehungsweise Vormundschafts-Einwilligung zur Ehe (15 kr. Stempel).

3. Vermögenszeugniß der Braut (15 kr. Stempel), welches, nachdem die Ortsobrigkeit am besten dies zu beurtheilen in der Lage ist, die Bestätigung derselben zu enthalten hat, ob sich die Brautleute mit dem ausgewiesenen Vermögen ihr Loos durch die Ehe verbessern.

4. Verzichtrevers (15 kr. Stempel) der Braut, womit dieselbe ein für allemal auf alle wie immer Namen habenden Militär-Beneficien verzichtet.

Dieses Dokument ist übrigens bezüglich der Echtheit der Unterschriften von der Ortsobrigkeit zu bestätigen.

5. Zustimmung der Gemeinde (von Amtswegen), eigentlich Erklärung der Gemeinde, daß sie die Versorgung der Braut in ihrem Witwenstande sammt ihrer etwaigen Nachkommenschaft, und im Verarmungsfalle selbst der ganzen Familie übernehme.

6. Moralitäts-Zeugniß der Braut (15 kr. Stempel) pfarrämtlich ausgestellt.

Ist übrigens der Heirathswerber oder die Braut Witwer oder Witwe:

7. Metryką śmiertną (sepulturą) zmarłéj żony, albo zmarłego męża (stempel 15 kr.).

Nakoniec, ponieważ i to się nieraz zdarza, że małżeństwo, do którego zawarcia uzyskano już takie pozwolenie, dla jakiéjś przyczyny nie przychodzi do skutku, tedy w takim razie należy jeszcze złożyć:

8. Poświadczenie urzędu parafialnego (stempel 15 kr.), że, i z jakiego powodu rozeszło się małżeństwo, do którego zawarcia pozwolenie piérwéj wydaném zostało.

Co się zaś tycze wypadku nieraz zdarzającego się, że prośby takowe bezpośrednio przesełane bywają, należy zwierzchnościom miejscowym oznajmić, iż przezto załatwienie tych próśb tylko się opóźnia, ponieważ każda taka prośba, od osób pomienionéj kategoryi podana, zawsze przez właściwą sekcyjną komendę werbowniczą rozpoznawaną być powinna, zatém téjże piérwéj od c. k. Komendy Armii w tym celu odesłaną być musi, z którego to powodu rzeczone prośby zawsze do właściwych sekcyjnych komend werbowniczych podawać należy.

Naostatek zalecić potrzeba zwierzchnościom miejscowym, aby o tém rozporządzeniu przebywających w ich okręgu inwalidów, o ile to być może, zawiadomiły.

Gołuchowski m. p.

7. Todtenschein der verstorbenen Gattin oder des Gatten (15 kr. Stempel). Nachdem sich schließlich nicht selten der Fall ereignet, daß eine bereits bewilligte derlei Ehe aus irgend einem Grunde nicht geschlossen wurde, so kommt in einem solchen Falle noch beizubringen

8. die pfarrämtliche Bestätigung (15 kr. Stempel), daß und aus welchem Grunde die erstbewilligte Ehe nicht eingegangen wurde.

Was ferner den ebenfalls nicht seltenen Fall der direkten Einsendung von solchen Gesuchen anbelangt, so ist den Ortsobrigkeiten zu bedeuten, daß hiedurch nur die Erledigung der Gesuche verzögert wird, indem jedes Heirathsgesuch von Leuten der erwähnten Kategorien stets vom betreffenden Werbbezirke überprüft werden, daher erst von dem k. k. Armee-Kommando demselben zu diesem Behufe zugestellt werden muß, weshalb derlei Gesuche stets bei dem betreffenden Werbbezirks-Kommando einzubringen sind.

Schließlich sind die Ortsobrigkeiten anzuweisen, von dieser Verfügung die in ihrem Bereiche sich aufhaltenden Invaliden nach aller Thunlichkeit in die Kenntniß zu setzen.

Goluchowski m. p.